

LANGZAAMAAN STEEDS BEWOONBAARDER

De verbouwingen van het Broederhuis in de Vitusstraat

BUSSUM Het Broederhuis in de Vitusstraat werd op 26 augustus 1911 in gebruik genomen door de Broeders van Onze Lieve Vrouw van Maas-tricht.

De broeders waren al in april 1908 in Bussum neergestreken in het pand Kapelstraat 5, om zich op initiatief van de Sint-Vituspa-rochie vanaf het nieuwe school-jaar geheel te wijden aan het onderwijs aan de (rooms-katholieke) jongens in de pas gereed-gekomen Sint-Vitusschool aan Sint-Vitussstraat 2. De toeloop van leerlingen was zo groot, dat er al meteen een tweede identiek gebouw, haaks op de Sint-Vitus-school, moest worden gebouwd, de naam Sint-Willibrordusschool kreeg.

Onderwijs

Op 20 november 1910 kreeg architect Gerrit Jan Vos opdracht om een ontwerp te maken voor een echt broederhuis aan de Vitusstraat, dat vanaf het schooljaar 1911-1912 in gebruik kwam. De broeders vertrokken uiteindelijk in 1960, omdat hun congregatie

zich ging richten op missiewerk in ontwikkelingslanden. Op de twee katholieke jongensscholen werd voortaan les gegeven door 'gewoon' onderwijspersoneel. Het Broederhuis kwam leeg te staan.

Van 1963 tot 1966 werden enkele klassen van het destijds sterk groeiende Sint-Vituscollege in het Broederhuis ondergebracht. Het Vitus was gevestigd in Villa Vijverberg aan de Willemslaan 1, waar in de achtertuin steeds meer noodlokalen verzezen. In 1966 kon het college het nieuwe gebouw aan de Beerensteinerlaan 69 betrekken.

In hetzelfde jaar fuseerden de twee - inmiddels in leerlingenaantal flink teruggelopen - jongensscholen met de Mariaschool, de meisjesschool die sinds 1904 aan de overkant van de Sint-Vituskerk aan de Mariastraat gevestigd was. De gefuseerde school behield de naam Mariaschool en betrok de samengevoegde schoolgebouwen van de Sint-Vitusschool en de Sint-Willibrordusschool aan de Sint-Vitusstraat 2. In het gebouw van de Mariaschool resteerde de mulo-afdeling van de school, die onder de naam Mariamulo (en vanaf 1968 Mariamavo) verder ging.

NTS

Het vrijgekomen Broederhuis werd vanaf november 1966 verhuurd aan de NTS (Nederlandse Televisie Stichting, de voorloper van de NOS), die het gebruikte als huisvesting voor haar technische dienst, kantoren, werkplaatsen en een laboratorium voor nieuwe tv-technieken.

In 1980 wilde het kerkbestuur het gebouw aan de gemeente verkopen om er het jongerencentrum 't Krogt in onder te brengen. Dit was echter niet naar de zin van de leiding en de oudervereniging van de Mariaschool, die overlast

■ Het Broederhuis in 1911. FOTO ARCHIEF GOOI EN VECHTSTREEK, COLLECTIE LANGE-MEIJER, BEWERKT EN INGEKLEURD DOOR MARK NAP, HET FAMILIE ALBUM.

■ Het Broederhuis in gebruik bij de NTS in 1981.

voor de schoolkinderen van de bezoekers en drugsdealers van het jeugdcentrum vreesde. Toen ze bij de gemeente weinig begrip voor hun standpunt ondervonden, richtten ze een brief aan bisschop Zwartkruis van Haarlem, die liet weten hun zorgen te delen en niet mee te zullen werken aan de verkoop van het Broederhuis. Uiteindelijk ging de verkoop niet door: de NTS bleef huurder, tot ze, inmiddels tot NOS getransformeerd, in 1984 een plek op het Mediapark in Hilversum kreeg.

Stichting Woningcorporaties Het Gooi en omstreken

Het kerkbestuur verkocht het Broederhuis in 1984 aan de Stichting Woningcorporaties Het Gooi en Omstreken. Deze wilde er veertien HAT-eenheden realiseren. HAT staat voor Huisvesting Alleenstaanden en Tweepersoonshuishoudens. Minister van Volkshuisvesting Marcel van Dam had begin jaren 80 een subsidieregeling in het leven geroepen waarvan hiervoor gebruik kon worden gemaakt.

Het verbouwplan werd ontworpen door architect R. van de Velde van Bureau Stuurman uit

ter het bij hen in augustus nog steeds volhield. De indeling van de 14 appartementen verschild enorm. Er waren ruime lichte appartementen, maar ook donkere en heel eigenaardig ingedeelde appartementen.

Na ongeveer 10 jaar kreeg het huis de bestemming van jongerenhuisvesting. Vanaf dat moment moesten nieuwe bewoners jonger dan 30 jaar oud. De bewoners die er al waren konden blijven, ongeacht hun leeftijd.

Bewonersbijeenkomst

Gaandeweg kwamen er steeds meer klachten. De woningen waren vochtig en gehorig. In november 2009 organiseerde Gooi en Omstreken een bewonersbijeenkomst over de problemen, waarna uiteindelijk werd gekozen voor vernieuwbouw. Architectenbureau Van Zwieten kreeg de opdracht. In de zomer van 2012 waren de laatste twee bewoners vertrokken en kon de vernieuwbouw starten.

Heropening

Op 7 januari 2014 werd de heropening verricht door wethouder P. Barneveld, wederom vergezeld door de onthulling van een plaque, ditmaal in het muurtje van de nieuwgebouwde brievenbus buiten. Mede dankzij financiële steun van de gemeente kon er extra worden geïnvesteerd in het energiezuiniger maken van het gebouw, waardoor er opnieuw dubbel glas kwam, een nieuw leistenen dak en... eindelijk centrale verwarming!

Bronnen:

Marja Klein en Eric Bor, 'Hoe het Broederhuis in de Vitusstraat behouden bleef', Bussums Historisch Tijdschrift, jaargang 42 nummer 2 (september 2026) p. 22-25.

Marja Klein en Eric Bor

■ De kapel van het Broederhuis.

FOTO ARCHIEF GOOI EN VECHTSTREEK, COLLECTIE WINTHORST.

■ De Sint-Vitusschool en de Sint-Willibrordusschool.

■ Het Broederhuis na de verbouwing in 1987. FOTO ARCHIEF GOOI EN VECHTSTREEK, COLLECTIE BUSSUM.